

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ
2014 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	2
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	5
7.	EKLER.....	15

KISALTMALAR

MYK: Mesleki Yeterlilik Kurumu

PGD: Piyasa Gözetimi ve Denetimi

TSE: Türk Standartları Enstitüsü

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Özel bütçeli bir idare olan Türk Standartları Enstitüsünde Tahakkuk Esaslı Devlet Muhasebe Sistemi kullanılmaktadır. Özel Bütçe muhasebe işlemleri, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre yerine getirilmektedir.

Türk Standartları Enstitüsü için 2014 yılında öngörülen başlangıç ödeneği 236.863.000 TL iken yıl içinde eklenen 238.637.000 TL ödenek ile toplam ödenek 475.500.000 TL olmuştur. Dönem sonu itibariyle gerçekleşen bütçe gideri ise % 71 gerçekleşme oranı ile toplam 309.284.392,39 TL' dir. Bütçe gideri, 148.798.599,45 TL Personel Giderleri, 28.857.056,97 TL Sosyal Güvenlik Kurumu Ödemeleri, 58.357.082,51 TL Mal ve Hizmet Alımları, 4.042.481,64 TL Cari Transferler ve 69.229.171,82 TL Sermaye Giderlerinden oluşmaktadır.

2014 yılı bütçe geliri tahmini ise Teşebbüs Mülkiyet Gelirleri 199.100.000 TL, Diğer Gelirler 38.800.000 TL olmak üzere toplam 237.900.000 TL dir. Dönem sonu itibariyle gerçekleşen bütçe gelirleri toplamı ise 306.932.507,75 TL olup bu tutar 270.233.771,00 TL Teşebbüs Mülkiyet Gelirleri ve 36.698.736,75 TL Diğer Gelirlerden oluşmaktadır. Bütçe geliri gerçekleşme oranı ise % 129' dur.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5' inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8' inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: TSE Personel Usul ve Esaslarına İlişkin Temel Düzenlemelerin Kanunla Düzenlenmesi Gerekirken Yönetmelikle Düzenlenmesi

132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Kuruluş Kanununa göre Enstitü; tüzelkişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen bir kamu kurumudur.

Anayasamızın “*Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler*” başlıklı 128' inci maddesinde “*Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.*” hükmü yer almaktadır.

Buna göre tüzelkişiliği haiz bir kamu kurumu olarak TSE'nin gördüğü asli ve sürekli görevler, kamu görevlileri eliyle yürütülmek ve bu kamu görevlilerinin her tür hak, yükümlülük ve özlük işleri kanunla düzenlenmek zorundadır.

132 sayılı Kanunun 10/A maddesinde Enstitü personelinin izin, disiplin, intibak işleri ile diğer hususların yönetmelikle belirleneceği; Enstitü personelinin ücretleri ile diğer mali haklarınının 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14' üncü maddesi ve anılan madde uyarınca yürürlüğe konulan mevzuat hükümleri çerçevesinde, Yönetim Kurulunca tespit edileceği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda 14/07/2002 tarih ve 24815 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren TSE Personel Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Kurumlar kendi görev alanlarına ilişkin kanunların uygulanmasını sağlamak üzere yönetmelik çıkarırlarken ilgili kanunlarda bu alanlara ilişkin temel usul ve esaslar belirtilmiş olmalıdır. Anayasaya göre de, kamu görevlilerinin hak ve yükümlülükleri Kanunla düzenlenmelidir. Ancak Enstitüde “kadrolu” diye tabir edilen personelin atamaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri yasal bir düzenleme olmadan yönetmelikle belirlenmektedir. 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 27' nci maddesi uyarınca Sayıştay'a gönderilen “TSE Personel Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı” na verilen istişari görüşte, aynı durum belirtilerek mevzuatın gözden geçirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmişse de bugüne kadar yasal düzenlemeye ilişkin bir hazırlık çalışması yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu da ifade edilen hususun Enstitü aleyhine açılan davalarda da yargı mercileri tarafından da gündeme getirildiği, ancak Danıştay 12. Dairesi 29.06.2010 tarihli ve E:2010/716, K:2010/3575 sayılı kararı ve diğer pek çok yargı kararında, 132 sayılı TSE Kuruluş Kanunu'nun 14' üncü maddesinde Enstitünün tüm çalışma usul ve esasları, bütçenin düzenlenmesi ile bu kanunun uygulanmasını ilgilendiren sair konuların yönetmelikle belirleneceği yönünde getirilen düzenleme ile kanunla düzenlenmeyen kuruluş personelinin çalışma usul ve esasları, özlük hakları, disiplin ve bunun gibi konularla ilgili hususların yönetmeliklerle düzenlenebileceğine cevaz verildiğinin görüldüğü , bu sebeple TSE Kanunu'nda her ne kadar mezkur alanlara ilişkin temel usul ve esaslar belirtilmemiş olsa da 14 üncü maddesinde yer alan düzenleme çerçevesinde çıkarılan TSE Personel Yönetmeliği ile düzenleme yapma yoluna gidilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtmiştir.

Sonuç olarak; Anayasanın 128' inci maddesinde “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.(...)” hükmü yer almaktadır. 132 sayılı TSE Kuruluş Kanununun 10/A maddesinin sekizinci fıkrasında Enstitü personelinin ücretleri ile diğer mali haklarının Yönetim Kurulunca tespit edileceği belirtilmiş olup, kamu idaresi cevabında da bahis konusu edilen 14 üncü maddesinde ise “TSE'nin toplanma esas ve usulleri, yönetimi, denetlenmesi, organlarının kuruluş, görev, yetki ve çalışma usulleri ile organ ve üyelerinin görev süreleri, bütçelerinin düzenlenmesi, gelirlerinin toplanması ve sarf şekilleri ile bu kanunun uygulanmasını ilgilendiren sair konular TSE Yönetim Kurulunca kabul edilecek yönetmeliklerde belirtilir.” denilmektedir.

Bahse konu hükümlerden Enstitü personelinin mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenleme yapma konusunda Yönetim Kuruluna yetki verildiği anlaşılmaktadır. Ancak kurumlar kendi görev alanlarına ilişkin kanunların uygulanmasını sağlamak üzere yönetmelik çıkarırlarken ilgili kanunlarda bu alanlardaki temel usul ve esasların belirlenmiş olması zorunludur. Kaldı ki bir kamu tüzel kişisi olan TSE'nin personeli kamu görevlisi niteliğinde olup Anayasa'nın yukarı alınan maddesine göre niteliklerinin, atanmalarının, görev ve yetkilerinin, hakları ve yükümlülüklerinin, aylık ve ödeneklerinin ve diğer özlük işlerinin

kanunla düzenlemesi gerekmektedir. 132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü Kanununda ise Enstitü personelinin mali ve sosyal haklarına ilişkin temel usul ve esaslar açıkça belirlenmeden Yönetim Kuruluna bu hususlarda yetki verildiği görülmektedir. Bu durum Anayasa hükmüne ve mevzuat hiyerarşisine aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç itibariyle, TSE Kuruluş Kanununda personel istihdamı ile ilgili düzenleme yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: PGD Faaliyetleri Kapsamında TSE Laboratuvarlarına Gönderilen Ürünlerin Muayene ve Test Edilmesi İçin Bakanlıklarla Yapılan Protokollerde Yönetim Kurulu Kararı olmadan Bedelsiz veya İndirimli Bedel Belirlenmesi

Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) faaliyetleri çerçevesinde Bakanlıkların sorumlu oldukları ürün grupları mevzuatla belirlenmiştir. Bu doğrultuda sorumlu Bakanlık söz konusu denetim için ihtiyaç duyulan test ve muayeneleri çeşitli kurum ve kuruluşlara yaptırmaktadır. TSE de akredite bir muayene kuruluşu olarak sorumlu Bakanlıkların PGD faaliyetleri için test ve muayene hizmeti vermekte, bu hizmet için de Bakanlıklarla protokol düzenlemektedir.

132 sayılı TSE Kuruluş Kanunu'nun 11' inci maddesine ve TSE Organlar Yönetmeliği'nin 21' nci maddesine göre, TSE'nin yapacağı hizmetlerin karşılığı olarak alınacak ücretleri, bedelleri ve masraf karşılıklarını tespit etmek Yönetim Kurulunun yetkisindedir. Yönetim Kurulu gerektiğinde bu yetkilerini sınırlarını belirlemek kaydıyla TSE Başkanına devredebilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak, PGD faaliyetleri kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığına %30 indirimli fiyat üzerinden, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ise tamamen bedelsiz olarak test ve muayene hizmeti verilmesi yönünde düzenlenen protokoller, bu hizmetler için yetki verildiğine ilişkin bir Yönetim Kurulu kararı bulunmamasına rağmen, sadece TSE Başkanı tarafından imzalanarak uygulamaya konulmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile düzenlenen protokolün dayanağının 132 sayılı TSE Kuruluş Kanunu değil, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği olduğunu, söz konusu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında; “Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, ürünün güvenli olup olmadığı; Türk

Standardları Enstitüsü tarafından Türk Standardı olarak kabul edilen bir Avrupa standardına karşılık gelen ulusal standartlar veya mevcut olması halinde Avrupa Birliği teknik özellikleri; bunların olmaması halinde ise Türk Standardları Enstitüsü tarafından Türk Standardı olarak kabul edilen diğer ulusal standartlar veya ilgili sektördeki sağlık ve güvenlik konularına ilişkin iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketiciler de dâhil kullanıcıların güvenliğe ilişkin makul beklentisi dikkate alınarak değerlendirilir.”, 8 inci maddesinde ise, “(...)Test ve muayene sonucunda, numunenin uygun çıkması durumunda;

a) Test ve muayene, nakliye, bindirme ve indirme ücreti Bakanlığa aittir. (...)

(...) Test ve muayene sonucunda numunenin ilgili teknik düzenlemeye uygun ve/veya güvenli olmadığını tespit edilmesi durumunda;

a) Test ve muayene, nakliye, bindirme ve indirme ücreti üreticiye aittir. Bu ücretler hakkında 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu kapsamda tahsil edilen tutarlar Genel Bütçeye gelir kaydedilir.(...)” hükümlerinin yer aldığını, dolayısıyla ücretlerin ne şekilde alınacağını TSE Kuruluş Kanununda değil, bu Yönetmelikteki hükümlerle belirlendiğini, Enstitünün Bakanlığın ilgili kuruluşu olmakla Bakanlık tarafından belirlenen kamu hizmetini yaptığını, ücrete ilişkin olarak da TSE Yönetim Kurulunun değil, Bakanlığın belirlediği prensipleri esas alarak hizmet verdiklerini, kalibrasyon laboratuvarlarının yoğun piyasa rekabeti içinde faaliyet gösterdiğini, bu piyasa şartları altında atıl konumda kalmamak için kamu kurumları, firmalar ve odalarla geçmiş yıllarda bir çok indirim protokolü yapıldığını, bu kapsamda Yönetim Kurulundan ücret yönergesinde protokol yapma yetkisi alındığını belirtmiştir. Cevapta kalibrasyon ücret çizelgesinde belirtilen ücretler üzerinden TSE’den belgeli firmalara %30 indirim uygulanması, kalibrasyon hizmeti için protokol yapılan her kuruluşa uygulanacak ücretlendirmelerin protokole bağlı kalınarak yerine getirileceği yönündeki Kalibrasyon Ücret Yönergesi hükümlerine yer verilmiş ve protokollerin zamanla Enstitünün diğer faaliyetlerini de kapsamından dolayı 13.02.2014 tarih ve XIX/39-177 sayılı yönetim kurulu kararı ile başkanlığın protokol imzalama yetkisinin her türlü sanayi, ticaret odaları ile ticaret borsaları vb. meslek kuruluşları için genişletildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında yer verilen Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası, TSE’ nin PGD faaliyetleri için yapacağı test ve muayeneyi değil, bu faaliyeti yürüten Bakanlık personelinin ürünün güvenli olup olmadığını değerlendirmek üzere Türk Standartlarını esas

alması gerektiğini, o konuda standart bulunmaması halinde de TSE tarafından kabul edilen kriterlere göre değerlendirme yapacağını belirten bir hüküm olup, bulgu konusu edilen hususla bir ilgisi bulunmamaktadır.

Sorumlu olduğu ürün grubu için PGD faaliyetini yürüten Bakanlığın görevli denetim elemanları, denetim için gerek görürse ürün numunesini Bakanlığın belirlediği muayene kuruluşuna test ve muayene için göndermektedir. Nitekim “Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Yürütülen Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri Kapsamında Yapılan Test ve Muayene Hizmetlerinin TSE Tarafından Yürütülmesi Hakkında Protokol” ile Bakanlık PGD kapsamındaki test ve muayeneler için muayene kuruluşu olarak TSE’yi belirlemiştir.

Test ve muayene ücreti, Bakanlığın denetim için gerekli gördüğü test ve muayeneyi yaptırdığı kuruluşa numune uygun çıkarsa da çıkmassa da ödemesi gereken ücrettir. Muayene kuruluşu olarak hizmet veren TSE ise, Bakanlık ile düzenlediği protokolda böyle bir muayene ücreti almayacağını beyan etmiştir. Ancak bedelsiz hizmet verme yönünde protokol düzenleyebilmesi için TSE Başkanının bulguda da ifade edildiği üzere Yönetim Kurulu tarafından açıkça bu hususta yetkilendirilmiş olması gerekmektedir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği'nin kamu idaresi cevabında da belirtilen 8' inci maddesine göre; yapılan test ve muayene sonucunda numune uygun çıkarsa bu test ve muayenenin ücreti Bakanlığa, uygunsuz çıkarsa üreticiye aittir. Üreticiden alınacak ücret ise genel bütçeye kaydolunacaktır. Yani bu ücreti Bakanlık tahsil edecektir. 16.05.2015 tarih ve 29357 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelik değişikliği ile “Bakanlık tarafından bedelsiz olarak test ve muayene hizmeti alınan durumlarda, ilgili teknik düzenlemeye uygun olmadığı ve/veya güvenli olmadığı tespit edilen numuneler için ilgili test ve muayene kuruluşu tarafından fatura edilen bedel, üretici tarafından doğrudan bu kuruluşa ödenir.” şeklinde bir hüküm eklenerek uygunsuz ürünlerde TSE'nin gördüğü hizmetin karşılığının almasının yolu açılmıştır. Ancak uygun ürünlere yapılan test ve muayenenin ücretinin alınmayacağı yönündeki protokol hükmü varlığını korumaktadır.

Kamu idaresi cevabında ayrıca Yönetim Kurulunun kalibrasyon ücretlerinde indirim için Enstitü Başkanına yetki veren başka kararlarından da bahsetmektedir. Ancak kalibrasyon hizmeti, doğruluğundan emin olunan referans ölçüm cihazı ile doğruluğundan emin olunamayan bir ölçüm cihazını mukayese ederek ölçüm sonuçlarını raporlama işlemi olup, test ve muayenede kullanılan cihazların doğru ölçüm yapma yeteneğinin saptanmasına

ilişkindir. Bulgu konusu edilen piyasa gözetimi ve denetimi yapılan ürünlerin test ve muayenesi ile ilgisi bulunmamaktadır.

Benzer şekilde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının sorumlu olduğu ürün gruplarının piyasa gözetimi ve denetimi için ihtiyaç duyduğu test ve muayeneler hakkında da protokol yapılmış ve protokolü TSE Başkanı imzalamıştır. %30 indirimli fiyat üzerinden test ve muayene hizmeti vermenin taahhüt edildiği bu protokol için de TSE Başkanının Yönetim Kurulunca yetkilendirilmiş olması gerekmektedir. Bu hususa cevaben kamu idaresi, 13.02.2014 tarih ve XIX/39-177 sayılı Yönetim Kurulu Kararını sunmuştur. Ancak Enstitü Başkanının indirimli ücret belirlemesine ilişkin yetkisinin kapsamını genişleten söz konusu kararın, meslek odaları ile işbirliğinin tesis edilmesini sağlamak üzere her türlü meslek odasına verilecek deney, kalibrasyon ve eğitim ücretini kapsadığı, Bakanlıkların PGD faaliyetleri için verilen test ve muayene hizmetinin ücretlerini kapsamadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında dayanak gösterilen Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği'nde ve Yönetim Kurulu Kararlarında Bakanlıkların yürüttüğü PGD faaliyetleri kapsamında verilen test ve muayene hizmetleri için Enstitü Başkanınca bedelsiz veya indirimli bedel üzerinden protokol düzenleyebileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

BULGU 3: Türk Standartları Enstitüsü'nce Mesleki Yeterlilik Kurumuna (MYK) Aktarılan Üyelik Aidatının, MYK Tarafından Mevzuat Hükümlerine Aykırı Olarak Belirlenmesi

5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu'nun "Kurumun Organları" başlıklı 5'inci maddesinde; Kurumun Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve hizmet birimlerinden oluştuğu; "Genel Kurul" başlıklı 6'ncı maddesinde ise Genel Kurulun hangi kurum ve kuruluşların üyelerinden oluşacağı hüküm altına alınmıştır. Kanun'un "Gelirler" başlıklı 26'ncı maddesine göre Kurumun gelirleri şunlardır:

"a) Bu Kanunun 6'ncı maddesinin 1'nci fıkrasında belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi ve işveren konfederasyonları ile diğer kuruluşların Genel Kuruldaki her bir temsilcisi için, olağan Genel Kurulun yapıldığı tarihte geçerli olan aylık brüt asgari ücretin yirmi katını geçmemek üzere, miktarı Genel Kurulca belirlenen aidatlar.

b) Kurumun Genel Kurula sunulan bütçesinden, bu maddenin (a) bendine göre belirlenen aidatlar düşüldükten sonra kalan kısım üzerinden 6'ncı maddenin 1'nci fıkrasında belirtilen her bir Bakanlık ile kamu kurum ve kuruluşu için eşit miktarda belirlenen aidatlar.

...”

Madde metninden de anlaşılacağı üzere, Türk Standartları Enstitüsü'nün de dâhil olduğu bakanlık, kurum ve kuruluşlar için Kanun'un 26'ncı maddesinin (b) bendinde belirtilen üyelik aidatları; Genel Kurula sunulan bütçeden Kanun'un 26'ncı maddesinin (a) bendi gereği 22 üye için belirlenen aidatlar düşüldükten sonra kalan kısım üzerinden eşit miktarda belirlenmektedir.

MYK Strateji Başkanlığından alınan bilgiye göre; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi ve işveren konfederasyonları ile diğer kuruluşların (22 Üye) 2014 yılı toplam aidat miktarı MYK'ca 449.460,00 TL olarak belirlenmiştir.

2014 MYK bütçesi olarak belirlenen 11.448.000,00 TL'nin Kanun'un 22'nci maddesinin (a) bendi gereği 22 üye için belirlenen aidatlar düşüldükten sonra kalan kısım olan (11.448.000,00 TL - 449.460,00 TL) 10.998.540,00 TL'sinin (10.998.540,00/17) 646.972,00 TL olarak Kanun'un 6'ncı maddesinde sayılan 17 kamu kurum ve kuruluş ile bakanlığın her birinin ödemesi gereken aidat olarak belirlenmiştir. Ancak Maliye Bakanlığı bütçe hazırlama aşamasında ödenecek aidat tutarının 560.000,00 TL olmasına karar vermiş ve bu tutar üzerinden aidat ödemesi yapılmıştır.

Kanun'un “Bütçe” başlıklı 28'inci maddesinin 1'inci fıkrasında “*Kurumun gelirlerinin giderlerini karşılaması esastır. Kurum gelirleri bir bankada açılacak hesapta tutulur. Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar Maliye Bakanlığına bildirildikten sonra Kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılır ve takip eden Genel Kurul üyelik aidatları gelir fazlası dikkate alınarak belirlenir.*” denilerek üyelik aidatlarının hesabında izlenecek usul belirlenmiştir. Buna göre, 2014 yılı MYK üyelik aidatları belirlenirken 2012 hesap yılında harcanmayıp -Maliye Bakanlığına bildirildikten sonra- Kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılan paraların takip eden MYK Genel Kurulunda gelir fazlası olarak dikkate alınması gerekmektedir. Ancak 31.10.2013 tarihli MYK Genel Kurul toplantısında gelir fazlasının dikkate alınıp alınmadığına ilişkin bir açıklama bulunmamaktadır.

2012 yılı Kurum kesin mizanında 102 Banka Hesabı borç bakiyesi 5.367.576,15 TL'dir. MYK Genel Kurulunda, üyelik aidatı belirlenirken; 2012 yılsonu itibariyle harcanamayıp gelir fazlası olarak ertesi yılın gelir hesabına aktarılması gereken 5.367.576,15 TL'nin dikkate alınması gerekmektedir.

2014 yılında yukarıda belirtilen açıklamalar ışığında 2012 yılından devreden gelirler (harcanamayan paralar) dikkate alınarak üyelik aidatı belirlense idi tahsil edilecek aidat aşağıdaki gibi olacaktır:

- 2014 MYK bütçesi 11.448.000,00-TL
- 2014 yılı için 22 üyeden (26.maddenin "a" bendi uyarınca) 449.460,00-TL aidat
- 11.448.000,00 TL - 449.460,00-TL=10.998.540,00-TL
- 10.998.540,00 -5.367.576,15-TL (2012 gelir fazlası) = 5.630.963,85-TL
- 5.630.963,85 TL /17= 331.233,16-TL (26. maddenin "b" bendi uyarınca her bir Kamu kurum ve kuruluş ve Bakanlık payı)

Hâlbuki 2014 yılında her bir üyeden alınan aidat 560.000-TL olmuştur.

MYK Kanunu'nun yukarıda anılan 28'inci maddesinin 1'inci fıkrası hükmü karşısında, MYK'ca 2014 yılı için Türk Standartları Enstitüsü'nden üyelik aidatı olarak 331.233-TL alınması gerekirken 560.000-TL olarak alınması, mevzuatın öngördüğü hükümlere aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Mesleki Yeterlilik Kurumuna fazla ödenen aidat tutarının 06.05.2014 tarih ve 188167 sayılı yazı ile ilgili kurumdan talep edildiği bildirilmiştir..

Sonuç olarak 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun 26 ve 28'inci maddeleri MYK Genel Kurulu'na üyelik aidatı belirleme yetkisi verirken, aynı maddelerle bu yetkinin sınırları çizilmiştir. Dolayısıyla Genel Kurul üyelik aidatlarını belirlemede sınırsız bir takdir yetkisine sahip değildir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Hesap Verme Sorumluluğu*" başlıklı 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Bulgu konusu husus MYK Kanunu'nun 6'ncı maddesindeki TSE dahil 17 Kamu kurum ve kuruluşunu ilgilendirdiği için; üyelik aidatlarının Kanunun 26 ve 28'inci

maddelerine uygun olarak MYK Genel Kurulu tarafından belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 4: İç Denetim Faaliyetlerinin Düzenli Olarak Yürütülmemesi

TSE bünyesinde iki iç denetçi bulunmasına rağmen 2011 yılından beri herhangi bir iç denetim raporu üretilmediği görülmüştür

Mali Anayasa niteliğindeki 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11' inci maddesinde üst yöneticilerin mali sorumluluklarından bahsedilmiş ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmiştir. Kanunun "İç Denetim" başlıklı 63' üncü maddesinde ise; "*İç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyetler, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir.*" hükmü yer almaktadır.

"İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"nin İç Denetim Faaliyetinin Kapsamını düzenleyen 6' ncı maddesinde; "*Kamu idarelerinin yurt dışı ve taşra dahil tüm birimlerinin işlem ve faaliyetleri, risk esaslı denetim plan ve programları kapsamında sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla denetim standartlarına uygun olarak iç denetime tabi tutulur.*" denilmektedir.

"Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği"nin 18' inci maddesinde idarelerin fonksiyonel olarak bağımsız bir iç denetim faaliyetini sağlamaları gerektiği ifade edilmektedir.

Yukarıda sayılan hukuki düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere, iç denetim faaliyetleri mali saydamlığın, hesap verilebilirliğin ve uluslararası iç kontrol standartlarının sağlanabilmesi için yerine getirilmesi gereken temel şartlardan birisidir.

Bahsedilen bu temel gerekliliklerin sağlanabilmesi için iç denetim faaliyetlerinin düzenli olarak yerine getirilmesi ve bu faaliyetler sonucunda da "İç Denetim Raporu" üretilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 19 Nisan 2013 tarih ve 28263 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "KAMU İÇ DENETİM GENEL TEBLİĞİ" hükümlerinde iç denetim birimi

kurulması için üç denetçinin gerekli olduğu, bu nedenle TSE de görev yapan iki iç denetçi ile bir birim kurulamadığı, önümüzdeki dönemde iç denetçi sayısının artırılarak iç denetim birimi kurulacağı ve böylece iç denetim raporları oluşturulacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu bulguda TSE'de iç denetim faaliyetlerinin düzenli olarak yerine getirilmediği ve bunun sonucunda da "İç Denetim Raporu" üretilmediği konusu ifade edilmekteydi. Kamu idaresi cevabında bahsedilen tebliğin 8'nci maddesinde, İç denetim biriminin, kurulması halinde iç denetim birimi başkanlığını, iç denetim birimi başkanlığı kurulmayan idarelerde ise iç denetçileri ifade edeceği belirlenmiştir.

İç kontrol sisteminin temel unsuru olan ve aynı zamanda sistemin yeterli ve etkin bir şekilde işleyip işlemediği hususlarında değerlendirme ve önerilerde bulunan iç denetim, idarelerde üst yöneticilerin yönetim ve hesap verme sorumluluklarının yerine getirilmesinde önemli bir yardımcıdır.

Dolayısıyla iç denetim faaliyetlerinin kapsamı ve iç denetçilere atfedilen görevler dikkate alındığında iç denetim faaliyetlerinin düzenli olarak yerine getirilmesi ve bu faaliyetler sonucunda da "İç Denetim Raporları" üretilmesi gerekmektedir.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

TABLO 1.12 BİLANÇO TABLOSU

Kurum Kodu: 40.22		Adı: TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ		Yılı: 2014	
AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2014	PASİF HESAPLAR		N Yılı 2014
1 DÖNEN VARLIKLAR		497.656.961,30	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		104.426.464,00
10 HAZIR DEĞERLER		385.030.177,67	32 FAALİYET BORÇLARI		14.292.354,10
100 KASA HESABI	0,00	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI		14.292.354,10	
102 BANKA HESABI	333.820.195,59	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR		2.996.814,44	
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-1.127.966,61	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI		1.118.025,79	
105 DÖVİZ HESABI	42.797.148,79	333 EMANETLER HESABI		1.878.788,65	
108 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI	-276.877,52	34 ALINAN AVANSLAR		74.334.079,26	
108 DIĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	0,00	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI		74.334.079,26	
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	10.017.478,42	36 ÖDENECEK DIĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		12.803.216,20	
12 FAALİYET ALACAKLARI	104.498.788,94	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI		4.575.711,44	
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	86.197.261,37	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI		8.227.504,76	
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	17.481.275,15	362 FONLAR VEYA DIĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HES		0,00	
128 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	820.252,42	39 DIĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI		0,00	
14 DIĞER ALACAKLAR	251.754,26	391 HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI		0,00	
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	251.754,26	5 ÖZ KAYNAKLAR		495.501.640,68	
15 STOKLAR	438.024,31	50 NET DEĞER		679.198.852,80	
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	438.024,31	500 NET DEĞER HESABI		679.198.852,80	
16 ÖN ÖDEMELER	6.613.185,24	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI		139.418.312,76	
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI		139.418.312,76	
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI		-331.130.350,64	
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	6.613.185,24	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)		-331.130.350,64	
19 DIĞER DÖNEN VARLIKLAR	825.030,88	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI		8.014.825,76	
191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	825.030,88	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI		8.014.825,76	

Kurum Kodu : 40.22

Adı : TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

Yıl : 2014

AKTİF HESAPLAR		N Yılı 2014	PASİF HESAPLAR		N Yılı 2014
2 DURAN VARLIKLAR		102.271.143,38			
24 MALİ DURAN VARLIKLAR		27.040.000,00			
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI		27.040.000,00			
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		74.862.799,44			
250 ARAZI VE ARSALAR HESABI		865.596,62			
252 BİNALAR HESABI		13.964.180,00			
253 TESIS MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI		80.475.917,02			
254 TAŞITLAR HESABI		4.172.368,26			
255 DEMİRBAŞLAR HESABI		20.558.171,31			
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-57.042.922,64			
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI		11.869.488,87			
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		0,00			
260 HAKLAR HESABI		5.991.718,31			
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)		-5.991.718,31			
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		368.343,94			
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI		771.324,42			
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR		-402.980,48			
AKTİF TOPLAMI		599.928.104,68	PASİF TOPLAMI		599.928.104,68
Bilanço Dipnotları :					
900 GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI		0,00			
901 BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI		0,00			
902 BÜTÇE ÖDENEK HAREKETLERİ HESABI		0,00			
903 KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI		0,00			
904 ÖDENEKLER HESABI		0,00			
905 ÖDENEKLi GİDERLER HESABI		0,00			
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		870.189,92			
911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI		870.189,92			
914 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI		0,00			
915 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI HESABI		0,00			
920 GİDER TAHHÜTLERİ HESABI		10.057.857,54			
921 GİDER TAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI		10.057.857,54			

TSE 2014 FAALİYET SONUÇLARI							
GİDERLER				GELİRLER			
SIRA	KOD	GİDER	TUTAR	SIRA	KOD	GELİR	TUTAR
1	630.01	Personel Giderleri	148.820.147,43	1	600.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gel.	229.095.877,58
2	630.02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	28.861.873,29	2	600.05	Diğer Gelirler	37.727.461,41
3	630.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	56.711.796,42	3	600.11	Değer Ve Miktar Değişimleri Gel.	9.984.827,38
4	630.05	Cari Transferler	4.042.317,65	4			
5	630.11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	248.083,97	5			
6	630.12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	1.540.011,67	6			
7	630.13	Amortisman Giderleri	22.352.013,21	7			
8	630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	3.962.848,45	8			
9	630.30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	519.050,00	9			
10	630.99	Diğer Giderler	1.735.198,52	10			

TOPLAM	268.793.340,61	TOPLAM	276.808.166,37
PDF TUTARI	268.793.340,61	PDF TUTARI	276.808.166,37
KONTROL	0,00	KONTROL	0,00
GİDERLER TOPLAMI	268.793.340,61		
GELİRLER TOPLAMI	276.808.166,37	NET GELİR	8.014.825,76

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>